

LENINA KAROGS

Iznāk kops 1959. gada
29. marta
Maksa 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Nr. 125 (5974)
CETURTDIEN,
1989. gada 19. oktobrī

Deputātu kandidātus izvirza veterāni

Šī gada 16. oktobrī rajona veterānu padomes telpās Rēzeknes ielā notika rajona kara un darba veterānu sanāksme, kas bija veltīta deputātu kandidātu izvirzīšanai rajona padomē. Par deputāta kandidātiem izvirzīti biedri Antons Logins un Arkādijs Slobodjers.

Kara un darba veterānu sanāksme, kas būs veltīta deputātu kandidātu izvirzīšanai Preiļu un Līvānu pilsētu padomēm, notiks piektdien, 20. oktobrī plkst. 15.00 Preiļu kultūras namā un plkst. 5.00 Līvānu kultūras namā.

Lūdzam visus kara un dar-

ba veterānus, karavīrus — internacionālistus aktīvi piedalīties deputātu kandidātu izvirzīšanā un apspriešanā.

A. SISOVŠ,
rajona veterānu padomes priekšsēdētājs

K. BUTOVA,
Preiļu pilsētas veterānu padomes priekšsēdētāja

T. SUBA,
Līvānu pilsētas veterānu padomes priekšsēdētāja

Paplašinās telefonu tīkls

Rajona arvien paplašinās telefonu tīkls. Līdz gada beigām

PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES
IZPILDKOMITEJAS

LĒMUMS

Par izmaiņām rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas 1989. gada 20. septembrī pieņemtajā 225. lēmumā «Par vēlēšanu iecirkņu izveidošanu Latvijas PSR vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām».

Lai uzlabotu balsošanas organizāciju un radītu labākas ērtības vēlēšanām, Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja nolēma:

izmainīt rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas 1989. gada 20. septembra 225. lēmumu «Par vēlēšanu iecirkņu izveidošanu Latvijas PSR vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām»:

1. Aglonas vēlēšanu iecirknis iecirkni ietilpst Aglonas padomju saimniecības apdzīvotas vietas: Aļhovka, Aglonas ciema centrs, Kodori, Rutulišķi, Bēķi, Janova, Ruskūļi, Botori, Voguļi, Mežvidi, Tauriņi, Pogulanka, Priediši, Skudru Grebeži,

Marjanova, Zaikovščina, Krivošēji, Aglonas Madelāni, Novinki, Lučkini, Sinapura, Starodvorje, Kapiņi, Ruskūļi, Lielie Dzerkālī, Mazie Dzerkālī, Meiruļi, Rajecki un 4., 5., 6. brigādes apdzīvotas vietas.

Iecirkņa vēlēšanu komisijas

kopējais abonentu skaits, Preiļos, Līvānos un laukos pārsniegs 10 000.

Šī gada 9 mēnešos pilsētās pēc plāna vajadzēja ierīkot 520 telefona aparātus, uzstādīts 561 jauns numurs. Laukos paredzēto

92 telefona aparātu vietā darba ierīndā stājies 141.

Līdz gada beigām Jaunaglonā nodos ATS ar 150 numuriem. Montāžas darbi jaunās ATS uzstādīšanā rit Gavartiņā.

atrašanās un balsošanas vieta Aglonas kultūras namā.

6. Jaunaglonas vēlēšanu iecirknis

Iecirkni ietilpst Aglonas padomju saimniecības apdzīvotas vietas: Jaunaglonā, Dzervanki, Smani, Misāni, Brīveri, Cuhnāni, Jonāni, Kavali, Meža Ukini, Cegelņa, Ezera Ukini, Sgajevska, Lielie Bernāni, Mazie Bernāni, Bērzgale.

Iecirkņa vēlēšanu komisijas atrašanās un balsošanas vieta Jaunaglonas 58. arodskolas mācību korpusā.

Rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs

J. VUCENS

Sekretārs

V. GERTMANIS

Nākamgad jaudīgu ATS uzstādīs Jersikā, palielinās telefona numuru skaitu Jaunsilvā, uz jaunam telpām ATS pārcelsies Rudzētos.

P. AVOTS

Vai druvas metīs zelta vilni?

Pagājušās nedēļas nogalē Latgales Lopkopības izmēģinājumu saimniecība bija noorganizējusi semināru — apmācības aršana. Tajā to bija uzaicināti arī mūsu rajona pārstāvji. Agronomi, inženieri, brigāžu un iecirkņu vadītāji, kā arī mehanizatori — arāji. Mūsu rajona dalībnieku skaits bija viskuplākais. Visvairāk pārstāvju bija no saimniecībām «Sarkanā ausma», «Dzintars», «Rožupe», no agrofirmas «Sarkanais Oktobris». Par kvalitatīvu aršanu sākuši interesēties arī «Dubnas», padomju saimniecību «Aglona» un «Rušona» aukkopības speciālisti, taču neredzējam «Ezerciema», «Silukalna», «Vārkavas» lauksaimniekus.

Semināru vadīja Arnolds Riekstiņš — Latvijas Zemkopības institūta speciālists aršanas jautājumos. Paraugdemonstrējumos piedalījās pieci ierindas mehanizatori ar lieljaudas traktoriem — gan ar uzkarināmajiem, gan ar pusuzkarināmajiem arkliem.

Lai arums būtu kvalitatīvs, mehanizatoram daudz darba jāpateirē arķļa uzturēšanai labā tehniskā stāvoklī, jo tad arķļu varētu precīzi noregulēt. Ipašu klātesošo uzmanību saistīja Čehoslovākijā ražotais arķlis, kurš izgatavots pēc ASV patenta. Vienīgi ar šo arķļu, izpildot aršanas elementus, varēja pilnīgi iestrādāt augu atliekas. Ar to varēja panākt pilnīgu aramsloksnes apvēršanu, jo bija skrūvēda tipa vērstuve un pareizi nostiprināts skrūvgriezējs, vienīgi nebija klāt veltnu ar izirdinātāju. Ja tas strādā komplektā, tad reizē ar uzaršanu veic arī velēnas niespēšanu un uzirdina augsni. Tad graudaugu sēju var veikt bez kultivēšanas. Ipaši svarīgi tas ir rudenī ziemāju sēja saimniecībām, kuras mēnesiirms sējas nevar veikt uzaršanu, lai augsne nōsētos.

Tāds arķlis (mūsu naudā) mak-

Kādam būt
kvalitatīvam
arumam

sā 8 000 rubļu un to var iegādāties ar Jēkabpils rajona agrofirmas «Daugava» starpniecību. Ieteicams par šādu iespēju padomāt mūsu rajona saimniecībām.

Diežgan sarežģīta ir mūsu arķļu regulēšana lieljaudas traktoriem sīko elementu izpildei. Jau minēto čehu arķļu var regulēt ar hidrauliku diežgan lielā diapazonā aršanas platumam (bez traktora apturēšanas). Ja ar vieglās augsnes, pirmais korpus var uzart pāri 45 centimetrus platu joslu, ja smagās — ap 25 — 30 centimetrus platu joslu. Secinājums: lai varētu kvali-

tatīvi art ar mūsu valstī ražotiem lieljaudas traktoru arkļiem, darbs jāveic grupveidā, kur 2 — 4 lieljaudas agregātus apkalpo viens MTZ agregāts. Tad aršanas ražīgums pieaugs par 15 — 40 procentiem, ir vieglāk kontrolēt aršanas kvalitāti, organizētāk sniegt tehnisko palīdzību. Bez tam, arot grupveidā, tikai tam, kurš strādā ar mazjaudas traktoru, precīzi jāzina un kvalitatīvi jāuzar sīkie aršanas elementi. Ar atbilstošu papildus piemaksu par teicamu darbu un labu kvalitāti jāieinteresē art tikai teicami un strādāt grupveidā, atceroties, ka par aršanu pārmaksāt nevar. Der atcerēties kvalitatīvas aršanas prasības:

precīzs, vienmērīgs aršanas dziļums — to nosaka agronoms, augu atliekas, nezāles, mēslojums iestrādāts 8 — 12 centimetru dziļumā,

augšne visā aršanas dziļumā sadrupināta gabalos, kas nav lielāki par 3 — 5 centimetriem, tā labi apvērsta, līdzeni noguldīti,

agregāta gājieni taisni, starp aramsloksnēm nav ne paaugstinājumu, ne ieplaku, nav neapartu vai otrreiz uzartu platību,

līdzieni aizarti laukmalu un vidus sēju atarumi (pieļaujams

nelīdzenums līdz 10 centimetriem).

Saimniecību vadītājiem un aukkopības speciālistiem jāatceras, ka augsnes papildus apstrāde pēc aršanas (salīdzinot ar teicamu arumu) nosacītā aruma izteiksmē labas kvalitātes arumā ir 0,4, vidējais — 1,2, bet sliktas — 3,1 vienības. Augšnes apstrādāšanas papildus izdevumu un ražas samazināšanas papildus zaudējuma summa rubļos uz hektāru (salīdzinot ar teicamu arumu) labas kvalitātes arumā ir 49,1, vidējas — 79,7, sliktas — 110,4 rubļi.

Apskatot mūsu saimniecību veikumu rudens darbos, jāsecina, ka uzartie 74 procenti ir par 5 procentiem labāks veikums nekā tajā pat laikā pērn. Kaut gan jāpiebilst, ka naturālajos hektāros ir uzarts mazāk, arī rudens aršanas plāns ir mazāks, jo šogad gandrīz par 2 000 hektāriem vairāk iesējām ziemājus, atskaitītas zemnieku saimniecībām iedalītās platības.

No pārskata redzam, ka plānotās platības aparūšas četras saimniecības. Bet aruma kvalitāte prasa uzlabošanu. Uzartajos laukos īpaši acīs krīt augsne neiestrādātās pēcplaujas atliekas un neizklidētie salmi. Lai tos varē-

tu kvalitatīvi iestrādāt, salmi jāizklidē un jāsamalcina. Augsti plauto rūgāju vajadzētu apstrādāt ar šķivju (disku) ečēšām, to pašu vajadzētu darīt arī vairākos ilggadīgo zālāju laukos, jo šajos laukos velēna netiek pilnīgi apvērsta.

Kolhozos «Jersika», «Ezerciems», «Vanagi», padomju saimniecībā «Aglona» nekavējoties aršanā jāiesaista visi iespējamie agregāti. Nedrīkst aizmirst, ka labākie agrotehniskie termiņi beidzas ap 25. oktobrī.

Otrs neatliekams uzdevums ir apkarot daudzgadīgo nezāļu vārpata nākamā gada līnu, lopbarības biešu un kartupeļu laukos. Ar nātrijs trihloracetātu un utālu ir apstrādāti tikai 50 procenti lauku. Labāk to iestrādāt uzartā, nolīdzinātā laukā, jo, iesēcoties aramsloksnē, nezāles iznikst. Utāls, protams, jāiestrādā priems aršanas, kamēr nezāles zāļo.

Saimniecībām, it īpaši tām, kuras ziemāju sēklu kodināja nekvalitatīvi vai to nedarīja vispār, uzlabojoties klimatiskajiem apstākļiem, lauki jāapstrādā ar fundozolu pret sniega pēlējumu.

J. KIVLENIĒKS,
agrorūpniecības apvienības «Preiļi» galvenais agronoms

Pārskats

Saimniecība	Rudens arums		
	Jāuzar (ha)	Paveikts (proc.)	Ar herbicīdiem apstrādātās platības (ha)
Raiņa	1185	105	150
Dzeržinska	936	104	280
«Sarkanā ausma»	893	102	20
Kirova	1231	100	230
«Dzintars»	570	98	—
«Rožupe»	1360	85	200
«Silukalna»	945	84	141
K. Marksa	1106	83	120
«Vārkava»	883	78	125
Lenina	1030	74	—
«Zelta vārpa»	484	72	81
«Nākotne»	841	70	130
«Galēni»	700	69	107
«Sarkanais Oktobris»	1234	66	130
Suvorova	874	65	100
«Dubna»	600	65	45
«Vanagi»	275	63	40
Rudzātu p. s.	930	60	12
Rušona p. s.	630	57	—
«Ezerciems»	415	49	—
Aglona p. s.	551	43	92
«Jersika»	230	32	40
RAJONA	17903	74	2003

Semināra dalībniekiem čehu arķļa tehnisko raksturojumu sniedz A. Riekstiņš.

J. SILICKA foto

Rajona sociāli ekonomiskā attīstība 1989. gada 9 mēnešos

SOCIALĀ ATTĪSTĪBA UN TAUTAS DZĪVES LĪMENĀ PAAUGSTINĀŠANA

Kopējais mazumtirdzniecības preču apgrozījums valsts un kooperatīvajā tirdzniecībā 1989. gada 9 mēnešos sasniedza 52 miljonus 145 tūkstošus rubļu. Mazumtirdzniecības preču apgrozījuma kopapjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu palielinājās faktiskajās cenās ar 12 %.

Visa mazumtirdzniecības preču apgrozījuma plāns izpildīts par 106,9 %, sabiedriskās ēdināšanas tīkla preču apgrozījuma plāns — 116 %.

Galvenā tirdzniecības organizācija — rajona patērētāju biedrību savienība 1989. gada 9 mēnešu plānu izpildījusi par 106,3 %. 1989. gada 9 mēnešos mazumtirdzniecības preču apgrozījuma plānu nav izpildījušas sekojošas tirdzniecības organizācijas: autoserviss — par 89 tūkstošiem rubļu (plāns izpildīts par 68 %), autoapkalpes stacija — par 74,5 tūkstošiem rubļu (92 %), padomju saimniecība «Rušona» — par 20 tūkstošiem rubļu (75 %), ražošanas apvienība «Kurināmais» — par 14,6 tūkstošiem rubļu (83 %), veterinārā aptieka — par 2,1 tūkstošiem rubļu (88 %).

Iedzīvotājiem sniegto maksas pakalpojumu apjoms 1989. gada 9 mēnešos sasniedza 4,3 miljonus rubļu un, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, palielinājies par 15 %. Iedzīvotājiem sniegto maksas pakalpojumu plāns izpildīts par 116 %.

Strādājošie iegādājušies darba vietās dažādus materiālus un izstrādājumus par 937 tūkstošiem rubļu.

Tai pat laikā netiek plaši izmantotas visas iespējamās maksas pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem. No 64 organizācijām, kuras iedzīvotājiem sniedza maksas pakalpojumus, 14 neizpildīja plānu par 20,6 tūkstošiem rubļu. No tām, Preiļu notariāta kantoris — par 4,5 tūkstošiem rubļu (plāns izpildīts par 88 %), Jaunaglonas 58. arodvidusskola — par 4,2 tūkstošiem rubļu (53 %), agrofirma «Sarkanais Oktobris» — par 4,0 tūkstošiem rubļu (97 %).

Pavisam rajonā 1989. gada 9 mēnešos uzceltas dzīvojamās mājas ar 13,1 tūkstošiem kvadrātmetri kopējo (lieterģero) platību, kas ir par 12 % vairāk nekā 1988. gada attiecīgajā laika periodā. Dzīvojamo māju celtniecības plāns par valsts kapitālieguldījumiem, kooperatīvo organizāciju un kolhožu līdzekļiem izpildīts par 100,1 %.

Agrofirma «Sarkanais Oktobris» nodots ekspluatācijā bērnodārzs ar 140 vietām, maizes ceptuve ar jaudu 1,5 tonnas dienakti, kolhozā «Zelta vārpa» — skola 162 skolēnu vietām, kolhozā «Vārkava» — skola-bērnodārzs 64/45 vietām. Preiļu sakaru nodalī nodota ekspluatācijā telefona pazemes pārvadlīnija 41 km (Preiļi — Livāni).

1989. gada septembra beigās rajonā darbojās 32 kooperatīvi, kuros strādāja 408 cilvēki.

1989. gada 9 mēnešos Preiļu rajonā iebrauca 1 429 cilvēki, tai skaitā pieaugušie — 1 218 cilvēki. Izbrauca 1 688 cilvēki, tai skaitā pieaugušie 1 322. Tas nozīmē, ka migrācijas rezultātā rajona iedzīvotāju skaits samazinājies par 259 cilvēkiem.

1989. gada 9 mēnešos dzimuši 524 cilvēki, miruši — 447. Dabiskais pieaugums (+77).

Visi zinām, ka mūsu rajona skaistums un bagātība ir upes un ezeri. Tāpēc tie ir jāsaudzē. Vai tas tiek ievērots? Nē! Joprojām ūdeņus piesārņo ar rūpnīcu atkritumiem, kas radušies produkcijas pārstrādes rezultātā, sadzīves atkritumiem, vircu no fermām.

Preiļu pilsētas teritorijā Preiļupiti pēdējā laikā visvairāk piesārņo agrofirma «Sarkanais Oktobris» cietes rūpnīca, ieludinot neatfiltrētus notekūdeņus. Rušonas ezerā no padomju saimniecības «Aglona» pīļu fermas turpina novadīt netirus notekūdeņus.

AGRORŪPNĒCISKĀIS KOMPLEKSS

Agrorūpnieciskā kompleksa lauksaimniecības uzņēmumi beidz lauksaimniecības kultūru novākšanu, papildina lopkopības fermu lopbarības resursus un liek pamatus jaunajai ražai.

Pabeigta graudaugu un pākšaugu kultūru novākšana. No 1 hektāra novāktās platības iegūts 26,5 cnt graudu (pagājušajā gada attiecīgajā periodā 18,0 cnt). Izpildīts labības iepirkuma valsts pasūtījums (106 %). Kartupeļi norakti 630 hektāru platībā jeb 98,4 % stādījumu platību. Dārzeni novākti no 73 % sējumu platību, garšķiedras līnī — no 98,4 % sējumu platību.

Līdz 9. oktobrim iepirktas 3 277 tonnas kartupeļu (pagājušajā gadā 2 825 tonnas), 389 tonnas dārzeni (369 tonnas), 781 tonna auzļu un ogu (47 tonnas).

Salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, kartupeļu iepirkts par 16 % vairāk, dārzeni — par 5 %, un auzļu un ogu — 17 reizes vairāk.

Līdz 9. oktobrim uz katru nosacīto liellopu vienību bija sagādāti, skaitot barības vienības, 18,2 centneri lopbarības, salīdzinājumā ar 16,0 centneriem pagājušajā gadā. Vairāk sagatavots kā iepriekšējā gadā slēna, skābsiena un salmu, mazāk zāles miltu.

Nelabvēlīgs stāvoklis lopu nodrošināšanā ar barību izveidojies kolhozos «Dubna» un «Jersika», kur uz katru nosacīto liellopu sagatavots attiecīgi 6,8 un 13,0 centneru barības un 14,1 centners padomju saimniecībā «Rušona».

Līdz 9. oktobrim ziemāju kultūras bija iēsētas 12 682 hektāru platībā jeb 118 % no plāna. Rudens aršana paveikta 13 594 hektāru platībā no plānā paredzētajiem 26 425 hektāriem.

Lopkopības produktu ražošanu kolhozos un padomju saimniecībās (ieskaitot no iedzīvotājiem pēc līgumiem iepirkto produkciju) raksturo šādi dati:

	Par 9 mēnešiem	
	1988. g.	1989. g.
Gaļa (dzīvsvārā), tonnās	12649	10141
Piens, tonnās	55125	54269
Vistu olas, tūkstošos	7389	6570

LEJINA KAROGS

padomju saimniecībās 1989. gada 9 mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu palielinājies par 46 kilogramiem jeb par 2 %.

Produktīvo lopu skaits kolhozos un padomju saimniecībās bija šāds:

	1. oktobri	
	1988. g.	1989. g.
Liellopi tai skaitā govīs	42,9 14,3	44,1 14,3
Cūkas	51,0	50,2
Aitas	1,2	0,7

Galveno lopkopības produktu iepirkums visu kategoriju saimniecībās bija šāds:

	Par 9 mēnešiem	
	1988. g.	1989. g.
Lopi un putni (dzīvsvārā), tonnās	13000	10630
Piens, tonnās	55238	54359
Olas, tūkstošos	6894	6315

Lopu un putnu iepirkuma valsts pasūtījums izpildīts tikai par 82 %, bet rajona līgumsaistības — par 89 %. Piena iepirkuma valsts pasūtījums izpildīts par 98,7 %, rajona līgumsaistības — par 99,7 %, olu iepirkuma valsts pasūtījums un rajona līgumsaistības — par 98,7 %.

Lopu un putnu iepirkums samazinājies 1989. gada 9 mēnešos 19 saimniecībās, no tām kolhozos: «Dubna» — par 38 %, padomju saimniecībā «Rudzāti» — par 37 %, Leņina kolhozā — par 34 %, piena iepirkums samazinājies 12 saimniecībās, no tām: Suvorova kolhozā — par 17 %, «Ezeriemā» — par 16 %, agrofirma «Sarkanais Oktobris» — par 11 %.

Nepietiekami tiek izmantotas personisko palīgsaimniecību iespējas. Ievērojami samazinājies lopu un putnu iepirkums no iedzīvotājiem Leņina un Kirova kolhozos, agrofirma «Sarkanais Oktobris», piena iepirkums — kolhozos «Dubna», «Dzintars», «Ezeriems», padomju saimniecībā «Aglona».

RŪPNĒCĪBA

Rajona rūpniecībā līgumsaistības 1989. gada 9 mēnešos izpildītas par 99,98 %. Līgumsaistības nav izpildījuši Livānu stikla fabrika. Tā nav piegādājusi produkciju par 9 tūkstošiem rubļu.

Rūpnieciskās ražošanas pieaugums, salīdzinot ar pagājušajā gada attiecīgo periodu, sasniedzis 2,2 %, darba ražīgums pieaudzis par 4,1 %. Pazeminājusies rūpniecības produkcijas pašzīmaka, palielinājusies peļņa.

Līgumsaistību izpildi, ražošanas un darba ražīguma augšanas tempus pa uzņēmumiem raksturo sekojoši dati:

	Līgumsaistību izpildes procenti	Nepiegādātā produkcija, tūkst. rbl.	1989. gada 9 mēn. procentos salīdzinājumā ar 1988. gada 9 mēn.	
			ražošanas apjoms	darba ražīgums
			Kopā rajonā tai skaitā: Livānu eksperimentālā biokimiskā rūpnīca Livānu kūdras fabrika Livānu stikla fabrika Livānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts	99,98 9

Rajona rūpniecības uzņēmumos tautas patēriņa preces 1989. gada 9 mēnešos sarazotas par 9,6 miljoniem rubļu. Tautas patēriņa preču ražošanu pa svarīgākajām grupām raksturo sekojoši dati:

	Ražots 1989. gada 9 mēnešos, tūkst. rbl.	Plāna izpildes procenti 1989. gada 9 mēnešos	1989. gada 9 mēnešu procentos pret 1988. g. 9 mēnešiem
Nepārtikas preces tai skaitā pārdošanai iedzīvotājiem	7188	98,5	98,4
Pārtikas preces	5340	100,8	100,3
	2441	111,9	112,3

Svarīgāko rūpniecības produkcijas veidu ražošanu raksturo šādi dati:

	Ražots 1989. gada 9 mēnešos	Plāna izpildes procenti 1989. gada 9 mēnešos	1989. gada 9 mēnešu procentos pret 1988. g. 9 mēnešiem
Keramzīts, tūkst. m ³	98,1	103,8	103,6
Lopbarības lizins, tonnās	2434	100,7	100,1
Premiksi, tonnās	5086	100,2	100,4
Pudeles pārtikas produkcijai, milj. gab.	25,2	119,4	98,1
Šķirnes trauki (mazumtirdzniecības			

	4827	95,6	95,3
Maize un maizes izstrādājumi, tonnās	5497	104,7	104,9
Desu izstrādājumi, tonnās	154	106,2	105,5
Konditorejas izstrādājumi, tonnās	261	106,5	106,1
Sviests, tonnās	2635	117,6	106,4
Siers, tonnās	3942	103,7	95,5
Ciete, tonnās	258	172,0	93,8
Līnšķiedra, tonnās	754	107,0	100,0
Kūdras ieguve, tūkst. tonnās	231	92,4	140,0

Daži rajona rūpniecības uzņēmumi nepaveica noteiktos uzdevumus produkcijas izlaidei noteiktajā sortimentā. Livānu stikla fabrika nesaražoja šķirnes traukus (mazumtirdzniecības cenās) par 221 tūkstošiem rubļu, Livānu kūdras fabrika atpalika kūdras ieguve par 19 tūkst. tonnām.

KAPITĀLĀ CELTNECĪBA

1989. gada 9 mēnešos notikusi zināma stāvokļa uzlabošāns kapitālajā celtniecībā.

Par valsts kapitālieguldījumiem, kooperatīvo uzņēmumu, organizāciju un kolhožu līdzekļiem nodoti ekspluatācijā pamatfondi 17 317 tūkstošus rubļu kopvērtībā jeb 103,5 % no 9 mēnešu plāna. Apgūti kapitālieguldījumi 24 746 tūkstošus rubļu apmērā jeb 99,6 % no atskaites perioda limita.

Plāna pamatrādītāju izpildi un to augšanas tempus kapitālajā celtniecībā par valsts, kooperatīvo uzņēmumu, organizāciju un kolhožu līdzekļiem raksturo sekojoši dati:

	Plāna izpildes (līma izmantošanas) procenti		1989. gada 9 mēn. procentos pret 1988. gada 9 mēn.
	1988. gada 9 mēnešos	1989. gada 9 mēnešos	
Pamatfonda nodošana ekspluatācijai	106	103,5	135
Kapitālieguldījumi tai skaitā celtniecības un montāžas darbi	111	99,6	135
	104,6	108	149

Rekonstrukcijas un ražošanas tehniskajai modernizēšanai novirzītie valsts kapitālieguldījumi sasniedza 4 111 tūkstošus rubļu un salīdzinājumā ar 1988. gadu 9 mēnešiem pieauguši par 28 %. To īpatsvars ražošanas nozīmes kapitālieguldījumu apjomā sasniedzis 44,0 % (1988. gada 9 mēnešos — 68,2 %).

Vislielāko atpalicību pamatfonda nodošanas ekspluatācijā plāna izpildē 1989. gada 9 mēnešos pierādīja kolhozs «Rožupe», kas ekspluatācijā nav nodevis pamatfondus par 531 tūkstošiem rubļu un plānu izpildījis par 35 %. Dzeržiņska kolhozs — attiecīgi par 282 tūkstošiem rubļu un 41 %, kolhozs «Vārkava» — par 72 tūkstošiem rubļu un 52 %.

Padomju saimniecībā «Rudzāti» izdarīta liellopu no vietnes rekonstrukcija 100 lopu vietām, agrofirma «Sarkanais Oktobris» nodots ekspluatācijā šķūnis 450 tonnām rupjās lopbarības vienīzei uzglabāšanai, Suvorova kolhozā — graudu kalte 20 tonnu stundā, kolhozā «Dzintars» — līnu kalte 2 t/stundā.

Ekspluatācijā netika nodota plānā paredzētā graudu kalte 20 t/stundā Dzeržiņska kolhozā.

Līgumdarbu organizācijas 1989. gada 9 mēnešos pašu spēkiem veikušas līgumdarbus 26 409 tūkstošus rubļu kopsummā, kas ir par 0,4 % vairāk nekā 1988. gada 9 mēnešos. Noteiktais līgumdarbu apjoms pašu spēkiem izpildīts par 97,7 %.

Atsevišķu celtniecības organizāciju darbības pamatrādītājus raksturo sekojoši dati:

	Pašu spēkiem veikto līgumdarbu apjoma plāna izpildes procenti	1989. gada 9 mēn. salīdzinājumā ar 1988. gada 9 mēn. procentos	
		pašu spēkiem veikto līgumdarbu apjoms	darba ražīgums
Kopā rajonā tai skaitā: 21. pārvietojamā mehanizētā kolonna	97,7 99,8	100,4 95	100,3 103,5
Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācija	97,6	94	95
Livānu pārvietojamā mehanizētā kolonna	105	121	119
Republikāniskā projektēšanas un mājūves tresta Livānu eksperimentālā koksnes konstrukciju rūpnīca	93	98,7	94
Preiļu dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienība	100,0	91	94
Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde	117	100,5	129
Specializētā pārvietojamā mehanizētā kolonna	110	133	156

SAKARI

Sakaru mežģis sakaru pamatdarbības ienākumu plānu izpildījis par 103,0 %. Salīdzinājumā ar 1988. gada 9 mēnešiem ienākumu apjoms palielinājies par 1,2 %.
Preiļu rajona statistikas nodaļa

Aerosols jaunceltnēm

Par pirmo Daniļas būvma-
teriali rūpniecības firmas
«Baksenden» partneri Pa-
domju Savienībā kļuvis Dau-
gavpils vispārējās celtniecī-
bas trests. Abi kolektīvi no-
slēguši kopīgu sadarbības
līgumu. Nākamā gada jan-
vārī Daugavpili uz tresta
bāzes sāksies ļoti efektīva
hidroizolācijas materiāla —
putupoliuretāna — rūpniecī-
bas celtniecība.

Jau 1990. gada beigās
pirmo produkciju aerosola
iesaiņojumā saņems Latvi-
jas celtnieki, bet perspektīvā
— arī citu Baltijas republiku
celtnieki. Paredzēts, ka ar
laiku Daugavpils rūpnīcas
izstrādājumi ar Daniļas fir-
mas starpniecību tiks piegā-
dāti starptautiskajam tirgum.

LATINFORM

A. ANSĒPKS, vēsturnieks

Jāni Turkopulu atceroties

(Nobeigums. Sākums 123. un
124. numuros.)

J. Turkopuls veica lielu darbu
skolas mācību un audzināšanas
procesa pilnveidošanā, lai skolē-
nus labāk sagatavotu ražīgam
darbam, savai ģimenei un tautai.
Sajā nolūkā viņš, sākot ar 1929./
1930. mācību gadu, Ludzas ģim-
nāzijā atvēra arī komercnodalu.
J. Turkopuls savā ģimnāzijā lielu
vērību veltīja ārpusklasses un
ārpuskolas darbam — makslinie-
ciskajai pašdarbībai, fiziskajai
kulturai un sportam, ekskursijām
un novadpētniecībai.

Līdztekus skolas direktora un
skolotāja darbam J. Turkopuls
aktīvi darbojās arī sabiedriskā-
jā dzīvē, preses, literatūras un
valodniecības laukā. Viņš bija
viens no Latgales Tautas univer-
sitātes dibinātājiem un tās val-
des priekšsedētāja biedrs (viet-
nieks), lasīja lekcijas Latgales
Tautas universitātes nodalēs,
Latgāliešu skolotāju centrālās
biedrības organizētajos skolotāju
kvalifikācijas celšanas kursos,
bet 1928. gada vasarā bija arī

šo kursu vadītājs. J. Turkopuls
savā laikā bija viens no rošīgā-
kajiem un dedzīgākajiem latga-
liešu literatūras, kultūras un sa-
biedriskās dzīves vērtētājiem
presē. Viņš publicējās žurnālos
«Latgolas Skola», «Zīdūnis»,
laikrakstos «Latgolas Vords»,
«Zemes Bolss». kā arī citos pre-
ses izdevumos, bija «Latgolas
Skolas» (1928.) un «Zīdūna»
(1924. — 1925.) redaktors un
«Zemes Bolsa» (1934.) izdevējs.
J. Turkopuls kopā ar Bronīslavu
Spūli un Meikulu Apeli sa-
stādīja Latgales skolām lasāmo
grāmatu «Dzimtine» (I klasei —
1929., 1931., II klasei — 1931.,
III klasei — 1930.).

Būdams profesionāls filologs,
J. Turkopuls izversa plašu un
daudzveidīgu darbību dažādās
filoloģijas nozarēs — dialektolo-
ģijā, leksikogrāfijā, toponīmikā,
ortogrāfijā, valodas prakses jau-
tājumu risināšanā un folkloristi-
kā. Viņš pētīja savā dzimtā
Preiļu pagasta izlokņi un pēti-
jumu rezultātus publicēja rakstu
krājumā «Filologu biedrības

raksti»: «Preiļu pagasta izlok-
ņe» — 1924. gada IV laidienā
un «Latviešu valodas Preiļu pa-
gasta izlokņes apraksts turpinā-
jums» — 1928. gada VIII lai-
diens. J. Turkopula sniegtais
Preiļu pagasta izlokņes apraksts
ir pirmais un līdz šai dienai
pamatīgākais darbs par šo izlok-
ņi. Viņš (kopā ar citiem) palī-
dzēja profesoram J. Endzeliņam
papildināt un pabeigt monumen-
tālo K. Milēnbaha «Latviešu va-
lodas vārdnīcu» (1 — 4, 1923. —
1932.) un vākt Latvijās viet-
vārdus, kas publicēti J. Endzeli-
ņa vietvārdu krājumā «Latvijas
vietu vārdi» II daļā (Kurzemes
un Latgales vietu vārdi, 1925.).
J. Turkopuls darbojās Izglītības
ministrijas izceltajā komisijā,
kas izstrādāja (1927. — 1928.)
vienotos latgāliešu dialekta orto-
grāfijas noteikumus. Lielu darbu
J. Turkopuls veica folkloras un
valodniecības materiālu vākšanā,
šajā darbā plaši iesaistot skolu
jaunatni un sabiedrību. Savāktos
materiālus viņš iesūtīja Latviešu
folkloras krātuvei un Latviešu
valodas krātuvei.

J. Turkopuls darbojās arī dai-
literatūras laukā. Viņš sarakstījis
un publicējis virkni stāstu, bet
muža nogalē iesāka rakstīt romā-
nu «Sloga», kuru nepaspēja
pabeigt pāragrās un pekšanās nā-
ves dēļ. No romāna «Sloga»
publicēti tikai fragmenti.

Latvijas PSR Centrālajā

Valsts vēstures arhīvā glabājas
Politiskās parvaldes uzraugu zi-
ņojumi, kuro teikts, ka pēc šīs
pārvaldes aģentu ievāktām zi-
ņām J. Turkopuls kopā ar citiem
Latgales inteligences pārstāvjiem
sastāvēt slepenā pretvalstiskā
organizācijā «Dzelzs leģions»,
sacerot un izplatot nelegālos pret
pastāvošo valsts un sabiedrisko
iekārtu vērstus izdevumus un
tādu pašu pretvalstisku agitāciju
veicot arī mutiski. Sakarā ar to
J. Turkopuls vairākkārt tika no-
pratīnāts un 1939. gada aprīlī
— maijā trīs reizes viņa dzīvok-
lī Ludzā, Braļņu Skrindu ielā
16, tika izdarīta kratīšana, kurā
gan nekas kompromitējošs neti-
ka atrasts. Tomēr Politiskās
parvaldes ierēdņu nemītīga izse-
košana, pratināšanas un dzīvokļa
kratīšanas stipri sagrāva J. Tur-
kopula jau tā trauslo veselību,
un viņš pekšņi pašā garīgo spēku
uzplaukumā 1939. gada 2. oktobrī
mira. Ar J. Turkopula nāvi
Latgale zaudēja lielu savā nova-
da patriotu un gara darbinieku.
J. Turkopuls apbedīts Ludzas
kapos.

J. Turkopula dzimtu tieša li-
nija turpina viņa dēls Peteris.
Viņš ir ķirurgs un strādā Bases-
na slimnīcā Rīgā.

(Publicēšanas gadījumā honorā-
ru par šo rakstu lūdzu ieskaitīt
Latvijas Kultūras fonda Preiļu mui-
žas ansambļa atjaunošanai.)

Negaidīt, ka izdarīs kāds cits...

NO I. MUZIKANTA RŪNAS LTF PREIĻU NODAĻAS II KONFERENCĒ

(...) Latgales stāvoklis, salīdzinot ar
citiem Latvijas reģioniem, ir īpašs. Ja
Kurzemes pusē pat grūti ir saprast, ko
nozīmē nacionālais jautājums, tad mēs
to izjūtam sevišķi asi. Piemēram, man
darbavietā bija gadījums, kad sapulcē,
kur izskatījām jautājumu par iespēju
lietvedībā pāriet uz latviešu valodu, pie-
cēlās mūsu kolektīva loceklis un paziņoja:
«Я латыш — но я горжусь тем, что не
умею латышского языка».

Mūsu pusē tādi izteikumi vai domas
nav retums. Un tas īpaši ietekmē gan
Tautas frontes darbību, gan attieksmi
pret latvietību kā tādu, kā tautību, kā
vienojošo faktoru. Te nu man jāpiekrīt
J. Krūmiņa kunga 20. septembrī televi-
zijā izteiktajam viedoklim: «Latvietis šo-
dien nav tautība, bet profesija». Sevišķi
au mūsu, Latgales, pusē. Šodien latvie-
tība patiešām ir pārliecība, pārliecība par
savas tautas eksistences nepieciešamību,
un tas jāpārliecina ne tikai vārdos, bet
arī darbos.

...Bet ar tiem darbiem mums nu ir, kā
ir. Nenoliedzami, mūsu rajonā ir daudz
aktīvu cilvēku, darboties gribušu un spē-
jīgu, taču šo astoņu mēnešu laikā, kamēr
pastāv mūsu nodala, darbojās praktiski
10 — 15 cilvēki. Tā ir mūsu pārstāvju,
valdes un Domes lielākā vaina, ka ne-
esam iesaistījuši reālā darbā ierindas
tautfrontiešus. Tāpēc — paldies visiem
tiem, kas ar savu klātbūtni atbalstīja
pasākumus, kurus organizēja mūsu no-
dalas valde un Dome, kā arī republikas
organizētos pasākumos. Paldies visiem
tiem, kuru cīņas spars nav noplacis.

Šodien mūsu nodalās galvenā nelai-
me tā, ka trūkst līderu komisijām. Komisi-
jas mēs nodibinājam, bet praktiski tās
neestrādā, jo cilvēki ir iebaidīti, un ne-

viens negrib uzņemties līdera lomu. Bet
parādās arī tāda tendence, ka daži mūsu
komisiju līderi, kuri aktīvāk uzsāka dar-
bu, uzreiz dabūja «pa kaklu». Protams,
ne jau par darbošanos Tautas frontē, bet
gan par citiem grēkiem, kuru nu uzreiz
attiecīgā «aktīvistu» pamānija. Tas nu,
protams, ir jāņem vērā, ka LTF aktīvis-
tiem tiek pievērsta īpaša uzmanība, un
kājas paslīdzēšana netiek piedota, kā,
piemēram, to piedod oficiālās vadības
funkcionāriem.

Mums jāzina arī tas, ka jebkurai LTF
publicēšanai vai izteikumam, vai rezolu-
cijai mūsu rajonā ir jābūt ar stingru, ju-
riski pierādāmu pamatu, sevišķi — ja
kaut kādā veidā tiek skarta rajona vadība,
citādi tiksīm brutāli iemiti dubļos,
kaut arī skaidri zināsim, ka mums ir
taisnība. Bet tā ir pagaidu realitāte. Ta-
ču mēs nedrīkstam kļūt arī tendenciozi
un, nedod dievs, melot, kā tas ir līdz šim
pīerasts mūsu oficiālajos orgānos. Ar meli-
em un neprecizitātēm LTF savu autori-
tāti graut nedrīkst.

Šodien mūsu rajona LTF kļuvisi par
spēku, ar kuru rēķinās ne tikai mūsu lab-
vēji un atbalstītāji, bet arī pretinieki. Do-
māju, ka tas ir ne tik mūsu pašu tautfron-
tiešu nopelns, cik LTF kustības nopelns vi-
sā Latvijā, LTF Domes un Domes valdes
rīcības nopelns.

Mūsaprāt, LTF ieguva papildus autori-
tāti ar Domes valdes 31. maija Aicināju-
mu, kuru mūsu nodalās lielākā daļa gru-
pu atbalstīja (par pārejām grupām vien-
kārsi nav ziņu). Ar šo piemēru nedaudz
gribu raksturot mūsu aktivitāti. Nodalās
domes sēdē 13. jūnijā tika pieņemts lēm-
ums visām grupām izteikt savas domas

par Domes valdes 31. maija Aicinājumu
un iesniegt protokolus vai protokolu iz-
rakstus valdei, lai varētu noformēt no-
daļas viedokli. Daļa grupu reaģēja nekā-
vēloties, bet viena daļa nav iesniegusi
protokolus vai vienkārši mutiski infor-
mējusi par savu attieksmi vēl šodien.

Tā kā mums vēl šobrīd nav pastāvīga
koordinācijas centra, nav savu pastāvīgu
telpu, tad var būt, ka cilvēkiem grūti
sameklēt valdes locekļus, lai informētu
par savu grupu, bet sliktāk, ja tāda vie-
dokļa vienkārši nav. Taču šis ir sevišķi
svarīgs punkts, jo raksturo visu turpmāko
LTF darbību, attiecbas ar partiju, ar
Maskavu un, galvenais, orientē cilvēkus,
latviešu tautu uz cerību izdzīvot, uz ce-
rību pastāvēt kā brīvai tautai brīvā zeme-
me. (...)

Es aicinu grupas izrādīt lielāku patstā-
vību. Nevajag gaidīt, kamēr mums no
augšas norādīs, ko vajag darīt. Tām mēs
esam visi mācīti — paklausīt augšai
un lieliski to arī izpildām. Nedrīkstam
paļauties domai, ka «labais cars», nācis
pie varas un ieraudzījis tautas bēdas,
nu tik norādīs, kas darāms, un mēs visi
saksim pildīt viņa aicinājumus un isā
laikā būsim uz zaļa zara, bet sīkās nebū-
šanas — tām nevajag pievērst uzmanību,
jo, kad lielais būs sasniegts, sīkais pa-
zudīs pats no sevis (tāpat kā sīkās tau-
tas).

...Bet — vai tik nebus otrādi? No tiem
sīkiem jau veidojas lielās lietas. No
nomesta papīra, nolauzta koka, piesārņota
ezera vai jūras. Katrs mēs zinām, kas
notiek mūsu pašu kolektīvos, ko dara vai
nedara rajona vadība vai organizācijas,
un Tautas frontes uzdevums ir piespiest
mūsu organizācijas — gan sabiedriski
politiskās, gan sabiedriskās, gan valsts
— pildīt to, kas tām jāpilda, informēt
sabiedrību, kas izdarīts, bet ja nav izda-
rīts, tad — kāpēc un kad būs paveikts.
Te darbs ir katram tautfrontietim, katrai
grupai pašai. Nepagūs mūsu vietā visu
izdarīt «Labvakars» vai radio, pat ne
LTF Dome un valde. Bet mēs baidāmie:
ko nu es, iekūlšos tik nepatikšanās...
Un līdz ar to netalsnība un neizdarība
svin uzvaru.

Bet iekaro un pakļauj jau tikai balli-
gos. Tā kā grupas, darbojietes — sūtiet

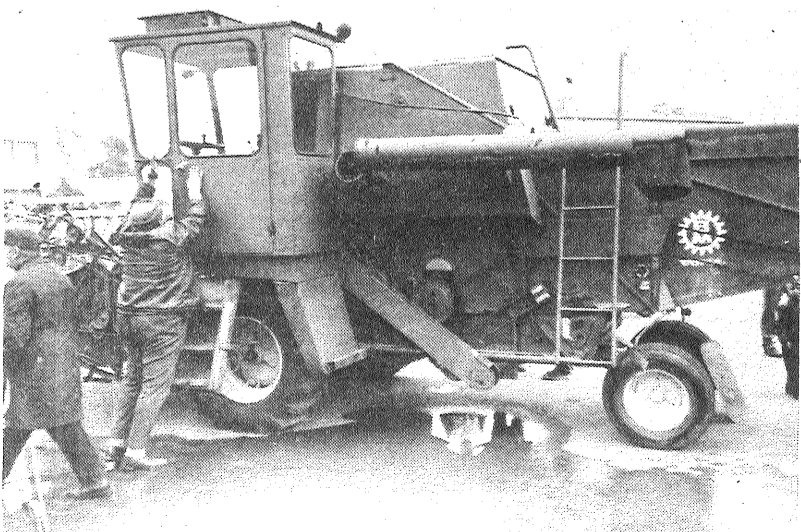
rakstus laikrakstiem, velciet arī nebū-
šanas, atbalstiet labo, negaidiet, kamēr
jums kads zvanīs un teiks, kas jādara,
bet dariet paši. Ir nodibināts jaunš laik-
raksts «Moras Zeme». Tas gaida informā-
ciju, gaida arī darbīgas rokas, kas to
nogādās no Rēzeknes pie mums, Preiļos
un Līvanos, un tālāk pie lasītājiem. Pie-
sākiešiem palīdzēt, neesiet vienaldzīgi,
valde viena to visu nepaveiks, un nodaļu
pārstāvji vieni ne tik. Pie viena, es ai-
cinu jūs visus lasīt šo jauno laikrakstu un
sniegt tam informāciju par notikumiem
mūsu rajonā, ciemos, saimniecībās, jo
tas domāts tieši Latgalei.

Pedeja laikā, kad lielāku uzmanību
pievērsām vēsturei, kad parādās dažne-
dažādas publikācijas, man sāk likties, ka
LTF iet atkal pa to pašu ceļu, kuru jau
gadsimta sākumā gājusi šodienas Komu-
nistiska partija. Kaut kur līdzīgi ir mēr-
ķi un uzdevumi, pat cīņas metodes, un
man kļūst baill, ka arī rezultāti var būt
tie paši, kurus esam sasnieguši pasaules
taisnīgākajā valstī. Tāpēc domāju, ka
mūsu kustībai vajadzētu lielāku akcentu,
ja ne pašu galveno, likt uz cilvēka garī-
gumu, uz viņa kultūras un prāta attīstī-
bu.

...Padomāsim, vai mēs varam dzīvot
un strādāt kā zviedri vai somi, būt go-
dīgi paši pret sevi un citiem? Tas ir tra-
ģiski, bet domāju, ka mēs tam neesam
gatavi.

Mums pēc iespējas vairāk jāatbalsta
visi pasākumi, visas ievirzes, kas ceļ
garīgumu. Jāpievērsas kultūras biedrībām,
nacionālajām kultūras biedrībām, visa
veida macību iestādēm un aktīvi jāatbal-
sta novitates tāsas, baznīcai un svētdie-
ņas skolām, jāpropagandē kultūras pasā-
kumi.

Latgalei vajadzētu palīdzēt ar jurisi-
tiem, ar kultūras darbiniekiem, atbalstīt
republikā Latgales iesākto cīņu, jo jā-
ņem vērā, ka Latgalē ir īpaša pretestība
LTF darbībai, taču arī vietējie «karāli»
baidās no republikas domām un, sevišķi,
no radio vai televīzijas. Bet mūsu pašu
cilvēkiem es novēlu būt drosmīgākiem,
nebadīties kļaji uzstāties pret netaisnību
un negaidīt, ka to jūsu vietā darīs kāds
cits.

Zviedrijā razots graudu kombains, kas bija apskā-
tāms izstādē «Agrobaltic-89» Jēkabpils rajona agrofirmā
«Daugava». J. ZANDES foto

Kā dzīvo zemnieks Zviedrijā

Zviedrijas lauksaimniecības
tehnikas komercizstādes laikā
Jēkabpils rajona agrofirma «Dau-
gava» viesojās arī šīs valsts zem-
nieks Līgotnis Kalniņš, kas Lat-
vijā bija atgriezies pēc 45 gadu
prombūtnes. Viņš labprāt piekri-
ta atbildēt uz «Cīņas» jautāju-
miem.

Lūdzu, raksturojiet savu saim-
niecību!

Pēc lieluma tā nedaudz pār-
sniiedz vidējo līmeni. Man pieder

44 hektāri aramzemes, 8 hektāri
ganību un 50 hektāri meža. Kū-
ti 14 govis un 36 nobarojamie
bulleni. Ar visu šo saimniecību
tiek galā viens pats — sieva
strādā bankā 8 kilometrus attā-
lajā pilsētā. Lielākā tehnika —
zviedru traktors, divi angļu
traktori, zviedru kombains ar 3
metru platu hederu. Visas mašī-
nas glabājas hallē. Izslaukums
no govju — 6 000 līdz 7 000
kilogramu ar 3,9 līdz 4 procentu
tauku saturu. Ienākumi sadalās
tā: 40 procentus dod piens, tik-
pat arī gala, 20 procentus —
mežs.

Kā jūs Zviedrijā tikāt pie
lauku sētas?
To bija mantojusi mana sieva.

Starp citu, tas ir, senš ģimenes
īpašums — jau no 1540. gada.

Vai lopbarību ražojat pats?
Jā, visu. Galvenokārt zirņus
un lucernu.

Aboliņa nav?
Nē. Ar aboliņu ir tā — ja
noplauj un uzlīst, tas ātri bojā-
jas. Lucerna šajā ziņā ir izturi-
gāka, vienmēr novācu divas ra-
žas gadā.

Cik veca ir kūts?
Celta pirms 100 gadiem ar
metru biežām sienām. Ventilācija
automātiska — darbojas atkarī-
bā no gaisa mitruma un tempe-

Kultūras dzīve: informācija

Par galveno

Jaunajā darba sezonā sprieda rajona kultūras darba vadītāji kopā ar Latvijas KP rajona komitejas sekretāri I. Jansonu un ideoloģiskās nodaļas vadītāju A. Pastori, rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka amata izpildītāju V. Vucāni un Preiļu pilsētas mēru M. Agurjanovu.

Galvenais — gatavošanās XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem. Šim notikumam tad arī pakārtota visa turpmākā kultūras dzīve rajonā.

Par zīmīgu notikumu solās kļūt arī kārtējās Ciēmu dienas. Tikai šoreiz tās notiks uz vietas. Un vēl — gaidāma Līvānu diena Preiļos.

Maija nogalē paredzēti Parka svētki ar folkloras ansambļu piedalīšanos, ar muzeju sarūpētajām tautas lietišķās mākslas izstādēm, ar pašu meistarību piedalīšanos... Vārdu sakot, kā jau brīvdabas svētkos.

Jāņa Raiņa 125. gads liek jo nopietni padomāt un piestrādāt pie Dzejas dienām. Tas liek padomāt par to, kā šajās, nu jau rituālajās, dienās ieliet jaunu saturu, izvairoties no rutīnas: kārtējās rīdzinieku aicināšanas vien.

Vēl mināmi Novadnieku svētki, Naaizmērēto simtgade, augstā paredzami lielie Sporta svētki, pirmoreiz svinēsīm Mātes dienu.

Redzamāko norišu pārrunāšana rajona kultūras dzīvē ļaus savlaicīgi un pārdomāti tam gatavoties.

Deju svētki

Ienāk ar izmaiņām gan repertuārā, gan to norisē. Paredzētas atsevišķas novadu programmas. Tādēļ repertuārā būs «Latgales polka», «Latgalešu kāzu polka», «Žeperis» un «Rotaļdeja». Bet reizē ar ciemiņiem no ārzemēm mūsu kolektīvi dejos «Spīdekli» un «Pavasara deju».

Astoņi mūsu rajona deju kolektīvu vadītāji ar šīm izmaiņām iepazīnās Rīgā notikušajā seminārā, bet rajona kolektīvu virsvadītāja Gaida Venta šo darbu vēl turpina.

Virsdziģentu vēlēšanas

Tiek organizētas, lai demokrātiski izvirzītu Dziesmu svētku virsdziģentus, lai celtu svētku māksliniecisko līmeni un stimulētu diriģentu darbu. Par kandidātiem izvirzīti E. Dziģums (mūsu rajona virsdziģents), J. Erenstreits, T. Broka, J. Zirnīs, I. Kokars, G. Kokars un citi diriģenti.

No mūsu rajona uz vēlēšanām brauks deviņi cilvēki: astoņi koku vadītāji un (kā paredzēts nolikumā) viena koriste. Rajona skolotāju kori šajās vēlēšanās pārstāvēs J. Vilmane.

Ģimeņu klubs

Preiļos aizvadījās pirmās nodarbības. Katrs tā loceklis deva savdabīgu solījumu vienmēr klausīt pārējos kluba biedrus, nekad nekavēt kluba saietus, vienmēr ņemt līdzi savus tuvākos...

Nodarbības paredzētas mēneša pirmajā un trešajā piektdienā. Turpmākie pasākumi tiks veidoti pēc pašu ierosmes. Šī darba koordinētāja Anitra Sondore jau saņēmusi pirmos priekšlikumus: ir lietderīgi iepazīties ar klūdziņu pišanas tehnoloģiju, vēlamas pabūt pie keramikas cepļa izņemšanas, tikties ar ēdienu recepšu autori Ilzi Jansonu.

Sie un citi ieteikumi liecina par kluba biedru nopietno attieksmi pret šāda veida ģimenes pasākumu organizēšanu.

V. ROMANOVSKIS

Kā dzīvo zemnieks Zviedrijā

(Sākums 3. lpp.)

ratūras. Visi darbi mehanizēti. Slaucū pīna vadā, cisternā automatiskā dzesēšana — parasti pienu atdzesē līdz +4 grādiem. Varu slauckt uzreiz 4 govīs, bet es praktizēju pa divām — kamēr slauckšanas iekārta strādā, šaļos starobrīžos izdalū barību teliem.

Cik laika paņē m rīta cēliens?

Vienu stundu. Slaucū divas reizes dienā. Sai laikā vienmēr skan mūzika — lai govīm labs garastāvoklis. Katru dienu no pienotavas atbrauc pēc slauckuma, pat manu tvertni izskalo. Man šai zinā nekādu bēdu — man pat nav jābūt klāt. Dienā braucu uz pilsētu, atpūšos, eju medībās. Medību klubā esam 6 cilvēki.

Un kā ar brīvdienām?

Tādu nav. Vienīgi ja nu dēļ vai meita apžēlojas. Bet tad izslauckums uzreiz krītas — pienu devējas taču pieradušas nīe manis. Tomēr atpūsties paspēju — janvārī un februārī visas govīs aizlāžu ciet. Šajā laikā pienu pat pērcu. Atliek tikai lopiēm padot ēst — un viss.

bet govju tīrīšana?

Nekādu problēmu. Rudenī ar elektrisko aparātu nodzēnu govīm spalvas, tad tā nenogulas, vieglāk uzturēt tīrību.

Un ko šajā laikā — janvārī un febrvārī — darāt, kā atpūšaties?

Viesmīlotākā nodarbošanās — lasīšana. Bībliotēkā pasēju uzreiz kādas 20 grāmatas, to skaīā obligāti arī latviešu klasiku darbus. Man tāda tradīcija — ik nēc 3—4 gadiem nārlāsīt Blaumana, Skalbes, Jaunsudrabina un citu rakstnieku grāmatas.

Vai tiekāt arī nie mūsdienu latviešu autoru jaunākajiem darbiem?

Līdz šim no dzimtenes grāmatas nesaņēmu. Lasīju tikai svešumā dzīvojošos latviešu rakstniekus. Tagad, attīstoties sadarbībai starp Zviedriju un Latviju, ceru tikt arī pie Latvijas grāmatām.

Kādas valodas protāt?

Latviešu, zviedru, mazliet vācu.

Kā sadomājāt atbraukt uz Latviju?

Nesen Zviedrijā ciemojās liela latviešu lauksaimnieku delegācija ar ministru Rūdolfu Baškēviču un agrofirmas «Daugava» ģenerāldirektoru Ludu Skostu priekšgalā. Viņi visi iepazinās ar manu saimniecību, dzērām alu, ēdām sviestmaizes. Tad arī izlēmu atbraukt uz dzimteni. Te nu es esmu.

Kur esāt dzimis?

Lauberē, Ogres rajonā.

Kā jūs raksturotu savu stāvokli?

Es esmu pārticis cilvēks. Sievai ir japāņu automobīlis, man — vācu. Es nedzenos pēc supermodernā, kompjuēta man nav. Bet mani kaimiņi katru gadu pērk jaunu arku — tāda modes lieta. Zviedru tehnika ir ļoti izturīga. Man viens traktors gāja 26 gadus, krāsas jau vairs nebija, bet mašīna vēl arvien strādāja. Par rezervēs daļām nekādu bēdu — nav tādas detaļas, ko es nevarētu dabūt 24 stundu laikā.

Ko dara jūsu meitas un dēļs?

Strādā un mācās pilsētā. Mana cerība, ka jaunākā meita apprecēsies ar kādu lauksaimnieku, vislabāk, protams, ar latvieti. Ja ne, savu saimniecību novēlēšu visiem bērniem, lai iznomā uz laiku, kamēr radīsies interese kādam no mazbērniem. Trīs mazbērni man ir, visvairāk viņiem patīk kaķēni, suni un teliņi. Arī gotiņas patīk glaudīt.

Ko jūs visvairāk vēlētos?

Es gribu, lai te, pie jums, latviešu zemniekiem veiktos. Sākums būs grūts, bet ticu — uz kājām zemniekam jātiek arī Latvijā.

Paldies par sarunu un gaidīsim jūs dzimtenē atkal citu gadi!

A. GRINBERGS,
«Cīņas» korespondents

Atbilde anonīmam

Vai redakcija zina alfabētu?

Pirms dažām dienām pasts atnesa šāda satura vēstuli:

«Cienījamo redaktor! Jau vairākkārt nācies pārliecināties, ka Jūsu redakcijā acimredzot nav neviena cilvēka, kas zinātu latviešu — tāpat valsts (varbūt esat to vismaz dzirdējuši?) — valodas alfabētu. Latviešu alfabētā burtu kārtība ir šāda...»

Tālāk seko burtu uzskaitījums un paraksts: «Jūsu laikraksta paģaidām vēl lasītāji.»

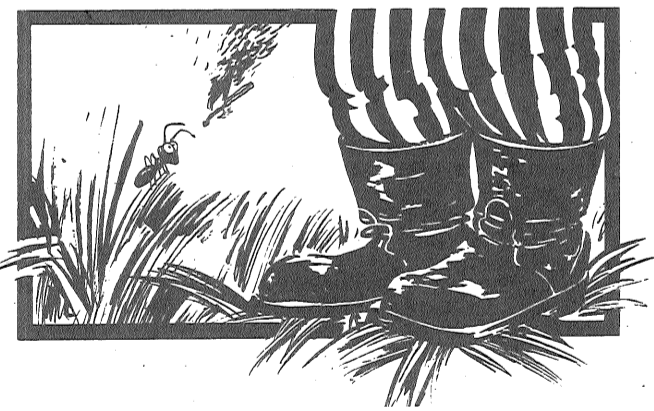
Protams, šo vēstuli varētu atstāt bez uzmanības, jo anonīmus sūtijumus mēs neizskatām. Tomēr jautājums, kas izvirzīts vēstulē, izskanējis arī vairākos tālruna zvānos. Turklāt pirmo reizi tas parādījās šī gada pavasarī, kad notika PSRS tautas deputātu vēlēšanas. Lai gan anonīmajā vēstulē nav minēts, kādā sakarībā redakcija «nezina» latviešu valodas alfabētu, varam domāt, ka tas atkal saistīts ar vēlēšanām. Protī — kāpēc vēlēšanu apgabali, vēlēšanu komisiju sastāvi utt. laikrakstā nav veidoti pēc latviešu valodas alfabēta.

Diemžēl pārmetumi redakcijai te nav īsti korekti. Jo redakcija šos dokumentus nesastāda. Visus oficiālos dokumentus, kas saistīti ar vēlēšanām (un ne tikai tos), mēs joprojām saņemam tīka krievu valodā. Redakcija tos vienīgi pārtulko atbilstoši oriģinālam. Kaut ko izmainīt dokumentā, ko pieņēmuši oficiāli orgāni (piemēram, vēlēšanu apgabalu kārtību utt.), mums nav tiesību. Tāpēc visas pretenzijas par valsts valodas ignorēšanu jāadresē nevis redakcijai, bet gan tiem, kas attiecīgos dokumentus sastāda un pieņēma.

P. STRAITS

Redaktors P. PIZELIS

Applaut rudenī vai dedzināt pavasarī?

Atbildē — jūsu attieksme pret Latvijas zemi.

Ists saimnieks sakops sētu un apkārtņi tagad, vienas dienas labuma meklētājs — ar barbarisko dedzināšanas «tradīciju» slēps sava slinkuma un nevižības pēdas pavasarī.

Latvijas zeme ir brīva.

Neļausim dedzināt to!

LPSR Iekšlietu ministrijas
Ugunsdzēsības pārvalde
LPSR Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības Centrālā padome

PAZUDIS zirgs — neliels, melns. Atradēju lūdz zināt! Preiļos, Komjaunatnes ielā 59.

PARDOD ķēvi Rēzeknē, Rēznas ielā 11. Interesēties 22. oktobrī.

VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRIS
viesojas ar M. Zivertu lugu «TIRELĀPURVS»
27. oktobrī plkst. 19.00 Preiļos.
Biļetes var iegādāties kultūras namā.

22. oktobrī ROZUPES CIEMĀ
SVECISU VAKARS
Kivlenieku kapos — plkst. 15.00,
Vilmeniešu kapos — plkst. 16.00,
Gercānu kapos — plkst. 17.00.

PAZUDUSI melna, takšu sugas kucīte ceļa posmā Ančkīni — Vārkava. Atradēju lūdz zvānīt pa telefoniem: 23232, 22777, 21301.

Kā negrib sirds ticēt.
Kā cilvēks var tā —
No gaišās dienas aiziet mūžībā.
(A. Skalbe)

Sērojam kopā ar Jāni Todleheni sakarā ar BRĀLA traģisko nāvi.
Preiļu meliorācijas sistēmu pārvaldes kolektīvs

Preiļu rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības kolektīvs izsaka līdzjūtību Valentīnai Badūnei sakarā ar VIRA nāvi.

Atkal dārzi saplauks zaļām lapām,
Atkal vējš pār zemi ziedus sēs.
Ziedi lieksies pāri tavam kapam.
Tavas acis tos vairs neredzēs.
(Z. Purvs)

«Lauktechnikas» administrācija un arodkomiteja izsaka līdzjūtību STANISLAVA GATINA — kara un darba veterāna piederīgajiem, izvadot viņu kapu kalnīnā.

Tavas rokas garos mūža gados
Bija visur, darba rīts kur sauc,
Sirds kā saule mācējusi atdot
Dzīvei siltuma un gaismas daudz.
(M. Kempe)

Skumju brīdī esam kopā ar Brakovsku ģimeni, izvadot TEVU smiltājā.

Mājas kaimiņi

Ilgus gadus dzidri rīti
Saucā darba dienu sākt,
Bet nu klusā zemes klēpī
Noģurušās kājas stāj.

(J. Silazars)

Izsakām dziļu līdzjūtību Juzefai Brakovskai, no TEVA uz mūžu šķiroties.
Rudzētu Internātpaļīgskolas kolektīvs

Maina 2 istabu dzīvokli (29,9 m²) ar ērtībām siera rūpniecības mikrorajonā pret līdzvērtīgu citās Preiļu vietās. Zvanīt: 23683.

Vēl galā nav darbi.
Vēl nebeidzas dziesma.
Iejaucās liktenis skarbs, —
Nodzīsa dzīvības liesma.
(J. Sirmbārdis)

Skumju brīdī esam kopā ar piederīgajiem, ANNU SANAUZU pēdējā gaitā izvadot.
Kolhoza «Vārkava» valde un sabiedriskās organizācijas

...Skumjas starp rudens dzeltenām lapām
Uz pēdējām asterēm krīt.
Skumjās ir atvadu lietūs pat tad,
Kad saule spīd.
(H. Skuja)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, VERONIKU DZENI pēdējā gaitā izvadot.
Kolhoza «Vārkava» valde un sabiedriskās organizācijas

Latvijas saule, rokas uz krūtīm
Man saliec,
Es aizeju projām, tu bērniem un mazbērniem paliec.
(A. Skalbe)

Esam kopā ar Teklu Kļevu lielajās bēdās, pavadot TEVU pēdējā gaitā.
Rožupes ciēma bērnu dārza «Bītīte» kolektīvs
Izsakām dziļu līdzjūtību Rudzētu vidusskolas partijas pirmorganizācijas sekretārei Juzefai Brakovskai, TEVU smiltājā izvadot.
LKP Preiļu rajona komitejas darbinieki

LENINA KAROGS

Mūsu adrese
228250, Preiļos
Komjaunatnes ielā 1.

REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļa — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļa — 21985, fotokorespondents — 22203, korektori, gramatvedība, uzzīnas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Vaļkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīgā, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums. «Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 450 eksemplāru (latviešu valodā — 10 177 eks., krievu valodā — 4 273 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 1296.